

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV ÖST RAPPORT 2005:4

ARKEOLOGISK UTREDNING, ETAPP 2

Planerad borttagning av plankorsning på Stångådalsbanan vid Storängsberget

*Vists socken, Linköpings kommun
Östergötland*

Dnr 421-987-2004

Anna Molin

UV ÖST RAPPORT 2005:4

ARKEOLOGISK UTREDNING, ETAPP 2

Planerad borttagning av plankorsning på Stångådalsbanan vid Storängsberget

*Vists socken, Linköpings kommun
Östergötland*

Dnr 421-987-2004

Anna Molin

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

Riksantikvarieämbetet

Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV Öst

Roxengatan 7, 582 73 Linköping

Tel. 013-24 47 00

Fax 013-10 13 24

uvost@raa.se

www.raa.se/uv

Produktion och layout Britt Lundberg

Grafik Lars Östlin

Utskrift UV Öst, Linköping 2004

Kartor ur allmänt kartmaterial, ©Lantmäteriverket, 801 82 Gävle. Dnr L 1999/3.

©2005 Riksantikvarieämbetet

UV Öst, Rapport 2005:4

ISSN 1404-0875

Innehåll

Bakgrund	5
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Syfte och metod	6
Resultat	6
Utvärdering och vidare åtgärder	7
Referenser	7
<i>Arkiv</i>	<i>7</i>
Administrativa uppgifter	7

Fig 1. Utdrag ur Topografiska kartans blad Linköping 8F SO med utredningsområdet markerat. Skala 1:50 000.

Arkeologisk utredning, etapp 2

Planerad borttagning av plankorsning på Stångådalsbanan vid Storängsberget

På uppdrag av Länsstyrelsen, Kulturmiljöenheten, i Östergötland, har Riksantikvarieämbetet, Avdelningen för arkeologiska undersökningar UV Öst, utfört en arkeologisk utredning, etapp 2 inom Storängsberget, Vists socken, Linköpings kommun. Utredningen utfördes efter ett beslut från Länsstyrelsen den 23 juni 2004 och föranleddes av en planerad borttagning av en plankorsning på Stångådalsbanan. Exploator var Banverket, Östra banregionen.

Inom den aktuella exploateringsytan, som var starkt påverkad av senare tidens åkerbruk, påträffades endast en förhistorisk anläggning. På grund av detta bedöms området inte vara intressant ur arkeologisk synvinkel. Inga vidare åtgärder föreslås.

Ovanstående bedömning är ett förslag, som utgör ett av de underlag Länsstyrelsen har att ta ställning till vid en eventuell ansökan om exploatering.

Bakgrund

Inför en planerad borttagning av en befintlig plankorsning invid Storängsberget, Vists socken, Linköpings kommun, utförde Riksantikvarieämbetet, Avdelningen för arkeologiska undersökningar, UV Öst en arkeologisk utredning, etapp 2. Storleken på utredningsområdet uppgick till ca 13 000 m². Den tänkta exploateringsytan ligger i huvudsak på en platå med en tillhörande sluttning i dess sydöstra del, vilket ur arkeologisk synvinkel är ett mycket lämpligt förhistoriskt boplatssläge. Närområdet kring Storängsberget är sedan tidigare rikt på fornlämningar samt historiska byggnader vilket indikerade att utredningsområdet troligen nyttjats även under förhistorisk tid.

Den arkeologiska utredningen genomfördes efter beslut från Länsstyrelsen i Östergötlands län och fältarbetet utfördes av Anna Molin, som också svarat för rapportarbetet. Föreliggande rapport redovisar resultatet av den arkeologiska utredningen.

Topografi och fornlämningsmiljö

Platsen för undersökningen, intill Storängsberget, brukas idag som åker och ligger belägen på en naturlig platå ovanför sjön Stora Rängen. Åkerytan omgärdas av lövskog i dess V och S del, medan landsvägen ligger i NV – SÖ riktning längs dess NV kant. På andra sidan vägen fortsätter platån där den nyttjas som åker och hästhage. Platån ligger mellan 85 – 90 m ö h, vilket gör det möjligt att påträffa lämningar från samtliga förhistoriska perioder.

Fornlämningsbilden i anslutning till det avsedda utredningsområdet är komplex och området kring Storängsberget har stor potential för att innehålla fornlämningar från stenålder och framåt. På Bjärka-Säbys nya slott förvaras bland annat 31 stenyxor, funna i närområdet. Kring Storängsberget finns ett antal stensättningar registrerade (RAÄ 67, 68, 89, 163 samt 210) och det finns gott om topografiskt lämpliga förhistoriska boplatsslägen.

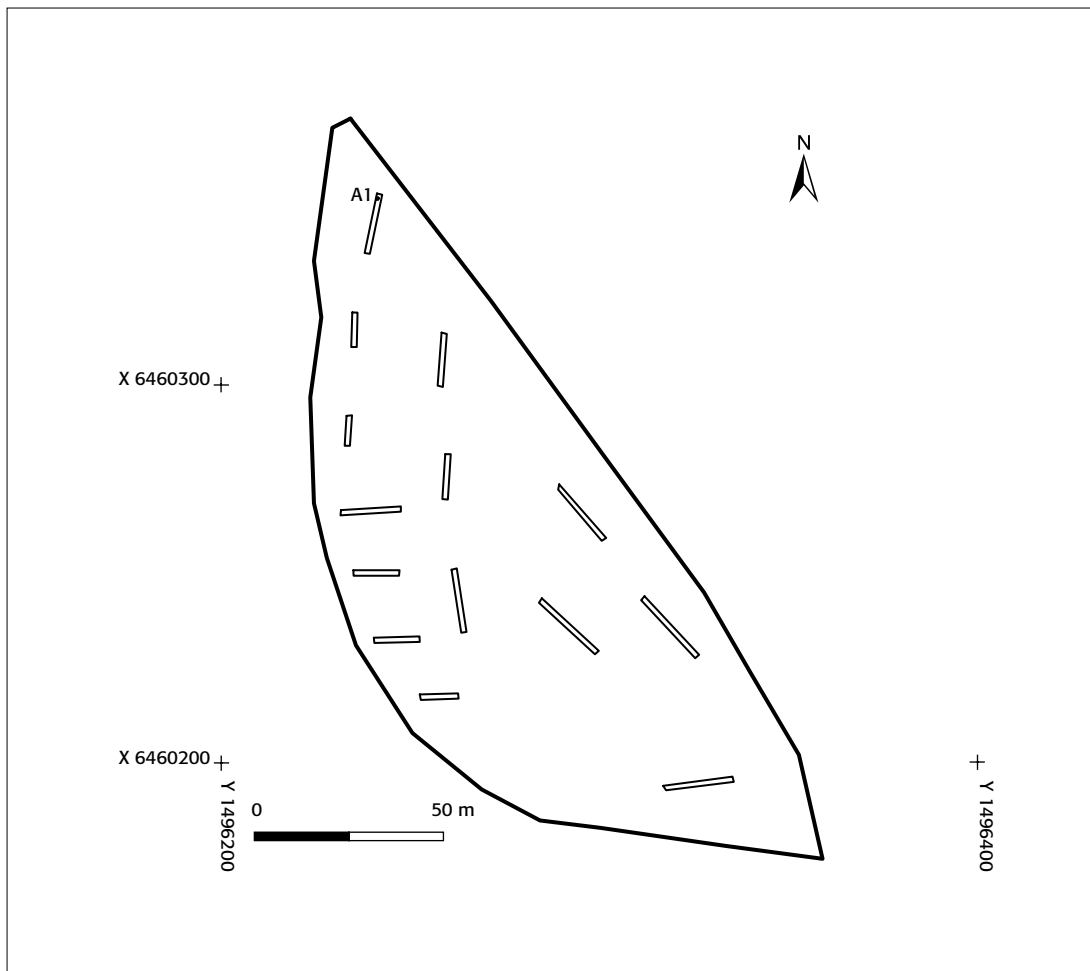

Fig 2. Schakt 1 – 14 på undersökningsytan. Skala 1:2000.

Syfte och metod

Syftet med den arkeologiska utredningen, etapp 2, var att med hjälp av sökschaktsgrävning utröna om en fast fornlämning berörs av det planerade exploateringsprojektet. Utredningen inleddes med arkiv och kartstudier för att få kännedom om områdets registrerade fornlämningar och tidigare arkeologiska utredningar och undersökningar.

Vid själva utredningen banades matjorden på exploateringsytan skiktvis av med hjälp av grävmaskin, ned till orörd mark och anläggningsnivå. Avbaningen skedde i form av söschakt vilka fick en sammanlagd längd om ca 203 m. Schakten dokumenterades med handritning och bearbetades därefter i Arc-View.

Resultat

Utredningsytan ligger huvudsakligen på en platå med en sluttning i dess SO del. Inom området grävdes 14 söschakt vilka sammanlagt omfattade ca 203 löpmeter. Söschakten banades av med hjälp av grävmaskin. I schakten framkom endast en anläggning av förhistorisk karaktär, i form av en härdbotten (A1). Härden var 0,5x0,4 m i diameter och bestod av grå sotig lera med inslag av kol.

Området var hårt ansatt av sentida åkerbruk och spår av plogens framfart syntes tydligt efter avbaning. Detta har inneburit att alla eventuella ytterligare spår efter förhistorisk aktivitet effektivt utplånats av sentida jordbruksmetoder. I ploggången, vilken bestod av brun lerig humus, påträffades ansevärliga mängder recent tegel och glas.

Utvärdering och vidare åtgärder

Vid den arkeologiska utredningen, etapp 2, konstaterades att den aktuella exploateringsytan visar ytterst få spår av förhistorisk aktivitet. Området var över lag hårt ansatt av modern tids åkerbruk och bedöms ur arkeologisk synvinkel vara klart för exploatering. Inga vidare åtgärder föreslås.

Ansökan om tillstånd till exploatering skall sökas hos Länsstyrelsen, som fattar beslut i ärendet.

Linköping i januari 2005

Anna Molin

Referenser

Arkiv

Fornminnesregistret.

Lantmäteriet, forskningsarkivet, Gävle.

Administrativa uppgifter

Riksantikvarieämbetets dnr: 421-987-2004.

Länsstyrelsens dnr och datum för beslutet: 431-3054-04, 2004-06-23.

Projektnummer: 1510184.

Undersökningstid: 20 september, 2004.

Underkonsulter: Anders Pettersson, Ögräf.

Exploateringsyta: 13 000 m².

Undersökt yta: 203 löpmetrar.

Läge: Ekonomiska kartan, blad 8F 2j, edition 2, x6460100 y1496200.

Koordinatsystem: Rikets, 2,5 gon V.

Koordinater för undersökningsytans mittpunkt: x6460250 y1496250.

Höjdsystem: RH 1970.

Arkiv: –

Fynd: –

Intrasisnummer: O20047.